

Tehy ry
PL 10

Lausunto 28.11.2018

00060 TEHY

Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi
milja.tiainen@stm.fi

Viite: STM/3386/2018

Tehyn lausunto Sosiaali- ja terveysministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Tehy pitää muutoksia pääpiirteiltään perusteltuina ja oikeansuuntaisina, koska lainmuutokset yksinkertaistavat rahoitusjärjestelmää ja vähentävät osaoptimointia. Pitkällä aikavälillä nämä lakimuutokset auttavat parantamaan resurssinallokointia ja tehostamaan palvelujärjestelmää.

Muutokset aiheuttavat kuitenkin väliaikaisesti merkittäviä häiriöitä sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla. Vaarana on, että potilaat siirtyvät palveluntuottajille, joilla ei ole riittävästi resursseja eivätkä ne saa riittävästi rahoitusta maakunnilta. Säästö siitä, että julkisen sairausvakuutuksen korvaus yksityisille tuottajille poistuu, ei välttämättä vastaa sitä kasvava kysyntää, joka kohdistuu julkisesti rahoitettuun palvelutuotantoon.

Asiakasvirrat sairausvakuutuskorvauksia saaneilta tuottajilta uusille, julkisen rahoituksen valinnanvapauden piirissä oleville palveluntuottajille, voivat edellyttää huomattavia henkilöstösiirtoja. Koemme, että näitä asiakasvirtoja ja niitä seuraavia henkilöstövirtoja ei ole arvioitu riittävän tarkasti lainesityksessä ja kaipaamme tarkempia arvioita niiden suuruudesta. Erityisesti pitäisi arvioida lakimuutosten vaikutuksia palveluihin ja alan työmarkkinoihin siirtymävaiheessa.

Fysioterapian osalta muutokset heikentävät fysioterapiapalveluihin ohjautumista ja toteutumista. Näyttää siltä, että sairausvakuutuskorvauksen merkitys on koettu määräänsä suuremmaksi. Jotta vajetta saataisiin korjattua, fysioterapeuttien suoravastaanottoja tulee perustaa kaikkiin tuleviin sote-keskuksiin.

Vastaanottojen asiakasvalikoimaa tulee laajentaa tuki- ja liikuntaelinoireisista myös muihin toimintakykyongelmaisiin asiakkaisiin. Saadakseen suoravastaanottoja laajemmat terapiapalvelut, potilas on lähetettävä maakunnan liikelaitokseen palveluntarpeen arviointia varten. Kun 18 maakuntaa erikseen määrittelee fysioterapiapalveluihin pääsyyn kriteerit, vaarana on alueellisen epätasa-arvon lisääntyminen eivätkä kaikki saa riittävästi kuntoutusta. Mahdollisuus käyttää asiakaseteleitä, henkilökohtaista budjettia tai liikelaitoksen omia palveluita saattaa jäädä liian usein toteutumatta.

Jos fysioterapiaan ohjaus jää lääkärin pelkän suullisen suosituksen varaan, on uhkana, että asiakas ei hakeudu fysioterapiaan ja kuntoutumisprosessi jää toteutumatta. Fysioterapeuteilla ei olisi enää veloitetta kirjoittaa palautetta lääkärille. Tämä saattaa heikentää lääkärin tietämystä fysioterapian vaikutuksista ja vähentää fysioterapiaan ohjaamista.

Suun terveydenhuollossa näyttäisi olevan suuri potilasryhmä, jonka suun terveyden tilanne on heikko. Tämän ryhmän palvelutarve on jäänyt tyydyttämättä. Jonot ovat nyt julkisella puolella pitkiä eivätkä potilaat muutoinkaan varaa hammastarkastuksia automaattisesti. Huolenaiheena on, että nämä ongelmat kärjistyvät. Tuloksena voi olla, että kansanlaisten suunterveys huononee entisestään ainakin väliaikaisesti.

On tärkeää, että lainsäätäjät varmistavat, että palvelujärjestelmä toimii myös muutosvaiheen aikana ja palveluja on tarjolla kaikille riittävästi. Pitäisi myös varmistaa, että ne, jotka eivät heti löydä tietään uusille palveluntuottajille pärjäävät.

Tiedonsaanti ja tiedottaminen ovat uudistuksessa tärkeitä, jotta potentiaaliset potilaat löytävät sopivimmat palveluntuottajat. Ongelmat kärjistyvät, kun palvelujärjestelmässä tapahtuu samanaikaisesti monia muutoksia. Kansanlaisten voi olla vaikea saada selvää hoitovaihtoehtoista ja oppia uusia menettelytapoja. Menossa olevat uudistukset ovat valtavia ja aluksi tulee varmasti vaikeita kohtaanto-ongelmia markkinoilla. Sairausvakuutuslain muutokset voivat vaikeuttaa niitä, mikä aiheuttaa riskejä kansalaisten terveydelle. Haluaisimme että näiden lakimuutosten optimaalinen ajankohta arvioidaan tarkasti.

Helsingissä 28.11.2018,

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Kenneth Snellman, ekonomisti Tehy ry, kenneth.snellman@tehy.fi, p. 0403583629